Dosarul nr. 2r-1024/25 (2-23054552-02-2r-21052025)

D E C I Z I E

18 decembrie 2025 **mun. Chișinău**

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ

al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:

Preşedintele de complet, judecătorul Serghei Dimitriu

Judecătorii Eleonora Badan-Melnic și Violeta Gîrleanu

examinând cererea de recurs depusă de Fistican Vera, prin intermediul avocatului Cojocaru Dorin, împotriva încheierii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 7 aprilie 2025, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Fistican Vera către Fistican Anastasia, intervenient accesoriu notarul Țopa Inga, privind revocarea contractului de donație,

a c o n s t a t a t:

1. În data de 12 aprilie 2023 Fistican Vera a depus cerere de chemare în judecată către Fistican Anastasia, intervenient accesoriu notarul Țopa Inga, privind revocarea contractului de donație.
2. Fistican Vera a indicat în cererea de chemare în judecată că pe 28 septembrie 2018 Fistican Anastasia, în temeiul procurii eliberate de reclamant și în prezența notarului Țopa Inga, ar fi întocmit unilateral contractul de donație a bunurilor imobile din satul Căpriana, contract despre care reclamanta susține că nu a cunoscut până în luna august 2022, când a recepționat o cerere prealabilă prin care s-a solicitat rezoluțiunea contractului de donație cu abitație și uz viager.
3. În acțiune s-a indicat că procura ar fi fost întocmită pentru administrarea bunului imobil, nu pentru revendicarea acestuia și că a existat o înțelegere cu fiica sa ca aceasta să locuiască în imobil și să o întrețină, fără condiționarea transmiterii dreptului de proprietate, însă pârâta ar fi acționat cu ingratitudine și ar fi refuzat fără motive întemeiate să acorde întreținerea. În vederea respectării procedurii prealabile, pe 28 septembrie 2022 reclamantul a expediat o notificare privind revocarea donației, însă litigiul nu a fost soluționat pe cale extrajudiciară.
4. Inițial, prin cererea de chemare în judecată, s-a solicitat doar revocarea contractului de donație cu restituirea bunului și dispunerea rectificărilor în Registrul bunurilor imobile.
5. Ulterior, reclamantul Fistican Vera, prin intermediul avocatului Cojocaru Dorin, în cadrul ședinței de judecată din 23 septembrie 2024, a depus o cerere de concretizare a acțiunii prin

care completează obiectul acțiunii cu o pretenție nouă și anume de declarare a nulității contractului de donație a imobilului cu abitație și uz viager din 28 septembrie 2018, înregistrat cu nr. 6653, încheiat între Fistican Vera și Fistican Anastasia, întocmit de notarul dna Țopa Inga (f. d. 172-173).

6. În cererea de concretizare a acțiunii s-a indicat că pe 28 septembrie 2018 Fistican Anastasia ar fi încheiat unilateral contractul de donație a bunurilor imobile situate în satul Căpriana, în temeiul unei procuri eliberate de reclamantă exclusiv pentru administrarea bunurilor și nu pentru transmiterea dreptului de proprietate, acționând astfel dincolo de limitele mandatului conferit, fapt care ar constitui un comportament dolosiv în sensul art. 341 Cod civil.
7. Reclamanta a notat că, prin trecerea sub tăcere a intenției reale de a-și însuși dreptul de proprietate asupra bunurilor, pârâta ar fi determinat încheierea actului juridic în lipsa unei informări corecte și complete, circumstanță în care, dacă aceste împrejurări ar fi fost cunoscute, contractul nu ar fi fost încheiat, fiind astfel încălcat principiul bunei-credințe în raporturile civile. Totodată, reclamanta a indicat că, în speță, a lipsit intenția liberă specifică donației, respectiv *animus donandi*, întrucât donatorul nu a avut reprezentarea transmiterii definitive a dreptului de proprietate, iar în lipsa consimțământului valabil exprimat de ambele părți, contractul ar fi viciat în însăși esența sa juridică, motiv pentru care a solicitat constatarea nulității acestuia.
8. În cadrul ședinței de judecată din 23 septembrie 2024, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de fond nu s-a expus asupra cererii de concretizare în sensul acceptării în procedură, dispunând doar anexarea acesteia la materialele cauzei, cu oferirea unui termen reprezentantului reclamantului de a achita taxa de stat (în lipsa unei încheieri protocolare de a nu da curs cererii). De asemenea, s-a oferit termen și reprezentantului pârâtului pentru a se expuse asupra cererii de concretizare (f.d. 174 -175). În aceeași zi, avocatul Cojocaru Dorin a expediat prin intermediul poștei electronice dovada de achitare a taxei de stat. (f.d. 177-179).
9. Avocatul Hedea Daniela, acționând în interesele pârâtului Fistican Anastasia, în ședința de judecată din 17 februarie 2025 a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de tardivitate. În susținerea excepției de tardivitate, reprezentantul pârâtului a arătat că pe rolul instanței se află cererea de chemare în judecată înaintată de reclamantul Fistican Vera împotriva pârâtului Fistican Anastasia, având ca obiect revocarea și, ulterior, anularea contractului de donație cu abitație și uz viager nr. 6653 din 28 septembrie 2018. Reclamanta a invocat faptul că pârâtul

ar fi încheiat unilateral contractul în temeiul unei procuri și că ar fi aflat despre existența acestuia abia în luna august 2022.

10. Totodată, reprezentantul pârâtei a susținut că reclamanta și-a întemeiat pretențiile inclusiv pe dispozițiile art. 341 Cod civil privind nulitatea actului juridic pentru dol, însă, raportând aceste susțineri la prevederile art. 345 Cod civil, a arătat că dreptul de a invoca anulabilitatea actului juridic pentru asemenea temeiuri este supus termenului de 6 luni de la data la care persoana îndreptățită a cunoscut sau trebuia să cunoască temeiul nulității, termen care ar fi fost depășit în mod evident în speță.

11. În concluzie, reprezentantul pârâtului a considerat că acțiunea a fost introdusă cu încălcarea termenului de prescripție extinctivă, invocând principiul securității raporturilor juridice și dispozițiile art. 186 Cod de procedură civilă, cu solicitarea admiterii excepției de tardivitate și respingerii cererii de chemare în judecată, ca fiind tardivă.

12. Prin referința depusă, reprezentantul reclamantei a susținut că acțiunea este introdusă în termen, deoarece ar fi aflat despre existența contractului de donație cu abitație și uz viager din 28 septembrie 2018 aproximativ în luna august 2022, odată cu recepționarea cererii prealabile, invocând în confirmare mandatul avocatului Pretula Carolina-Caleria din 11 iunie 2022 și cererea prealabilă, în anexele căreia ar fi fost indicată copia contractului de donație.

13. Partea reclamantă a arătat că după ce a cunoscut despre contract a inițiat procedura de revocare, iar ulterior a formulat cerința de anulare, accentuând că nu a participat la semnarea contractului, acesta fiind semnat unipersonal de pârâtă, în temeiul procurii.

14. De asemenea, reclamanta a criticat argumentul potrivit căruia, în baza contractelor privind serviciile comunale perfectate de pârâtă, reclamanta ar fi trebuit să cunoască despre donație, invocând că părțile nu locuiesc în același imobil, iar faptul că pârâta achita serviciile comunale se datora locuirii acesteia în imobil, permisă de reclamantă în considerarea relațiilor familiale.

15. În referință s-a menționat că, prin decizia din 30 octombrie 2023, Curtea de Apel Chișinău ar fi admis recursul și ar fi casat încheierea din 13 iulie 2023, pronunțată în aceeași speță, susținând că o respingere repetată ca tardivă ar limita accesul la justiție și ar putea conduce la încălcarea articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, iar probele prezentate arată respectarea termenului de înaintare a acțiunii.

Poziția instanței de fond

16. Prin încheierea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 7 aprilie 2025, s-a admis cererea de ridicare a excepției de tardivitate. S-a respins acțiunea reclamantului Fistican Vera, reprezentată de avocatul Cojocaru Dorin, către Fistican Anastasia privind declararea nulității contractului de donație a imobilului cu abitație și uz viager din 28 septembrie 2018, în legătură cu expirarea termenului de prescripție extinctivă.
17. În motivarea încheierii instanța de fond a reținut că cererea de concretizare a acțiunii vizează declararea nulității contractului de donație în temeiul art. 341 din Codul civil, iar potrivit art. 345 alin. (1) din Codul civil, dreptul de a invoca anulabilitatea pentru asemenea temeiuri este supus termenului de 6 luni din momentul în care persoana a aflat sau trebuia să afle despre temeiul nulității, termen pe care instanța a constatat că reclamanta l-a omis, inclusiv prin raportare la susținerea reclamantului că a aflat despre existența contractului aproximativ în luna august 2022.
18. Instanța de fond a respins argumentul privind existența unei decizii anterioare a Curții de Apel Chișinău, reținând că, prin concretizarea acțiunii, reclamanta a modificat obiectul acțiunii, astfel încât excepția de tardivitate urma a fi examinată în raport cu noul obiect.

Poziția recurentului

19. Pe *22 aprilie 2025* Fistican Vera, prin intermediul avocatului Cojocaru Dorin, a depus cerere de recurs împotriva încheierii Strășeni, sediul Central din 7 aprilie 2025, prin care a solicitat casarea încheierii, respingerea cererii privind excepția de tardivitate și remiterea cauzei spre examinare în instanța de fond în același complet de judecată.
20. În susținerea cererii de recurs s-a indicat că Fistican Vera a depus în termen acțiunea, întrucât despre existența contractului de donație din 28 septembrie 2018 a aflat aproximativ în luna august 2022, odată cu recepționarea cererii prealabile, invocând în confirmare mandatul avocatului Pretula Carolina-Valeria din 11 iunie 2022 și cererea prealabilă la care ar fi fost anexată copia contractului.

21. De asemenea, în recurs s-a criticat raționamentul potrivit căruia înregistrarea pe numele pârâtului a contractelor și facturilor pentru serviciile comunale ar fi însemnat că Fistican Vera trebuia să cunoască despre donație, arătând că părțile nu locuiesc în același imobil, iar achitarea utilităților de către pârâtă era explicabilă prin faptul că aceasta locuia acolo.
22. Totodată, s-a invocat că, prin decizia din 30 octombrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a admis recursul și a casat încheierea din 13 iulie 2023 în aceeași speță, iar o soluție repetată de respingere ca tardivă ar limita accesul la justiție, contrar art. 6 din CEDO.
23. Recurenta a arătat că admiterea excepției de tardivitate a fost fundamentată exclusiv pe concretizarea acțiunii și pe calificarea temeiului ca dol, deși semnarea unilaterală a contractului ar constitui, în opinia sa, și un temei de nulitate absolută potrivit articolelor 327–328 din Codul civil, motiv pentru care cauza urma să fie examinată în fond, iar concretizarea ar reprezenta continuitatea acțiunii inițiale.

Legislația relevantă

24. Art. 345 alin. (1) din Codul civil

(1) Persoana îndreptăţită are dreptul să invoce anulabilitatea actului juridic pentru temeiurile prevăzute la art. 339, 341 şi 343 în termen de 6 luni de la data cînd a aflat sau trebuia să afle despre temeiul anulabilităţii.

25. Art. 391 alin. (1) din Codul civil

Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

26. Art. 394 din Codul civil

Acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

27. Art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rînd a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

28. Art. 60 alin. (2) - (4) din Codul de procedură civilă

(2) Pe tot parcursul examinării cauzei, reclamantul este în drept să renunţe la acţiune, pîrîtul este în drept să recunoască acţiunea, iar părţile pot înceta procesul prin tranzacţie de împăcare.

(2[1]) În faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, **reclamantul este în drept să modifice temeiul sau obiectul acţiunii.** Exercitarea acestui drept după începutul dezbaterilor judiciare constituie o acţiune nouă, care poate fi depusă în instanţă în ordine generală. În asemenea cazuri, continuă examinarea cererii depuse anterior ori se dispune încetarea procesului, dacă reclamantul renunţă la acţiunea iniţială. Instanţa restituie părţii, printr-o încheiere protocolară, cererea de modificare a temeiului sau obiectului acţiunii, precum şi actele anexate.

(3) Nu se consideră modificare a acțiunii dacă reclamantul completează temeiul acțiunii, mărește sau micșorează cuantumul pretențiilor, completează acțiunea cu pretenții accesorii sau solicită compensarea valorii obiectului pierdut sau pierit.

(4) Instanţa judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul sau obiectul acţiunii.

29. Art. 185 alin. (1) lit. n) și o) și (3) din Codul de procedură civilă

(1) Judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplineşte următoarele acte:

n) la cerere, soluționează excepția de tardivitate a pretențiilor;

o) soluționează primirea cererii de modificare a cererii de chemare în judecată sau, după caz, a cererii reconvenționale, în condițiile art. 60 alin. (2[1]) şi (3) sau, respectiv, art. 173;

(3) În cadrul pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, participanții la proces pot formula cereri de recuzare a judecătorului, a expertului, a specialistului, a interpretului și a grefierului, cereri privind completarea temeiului acțiunii, mărirea sau micșorarea cuantumului pretențiilor, completarea acțiunii cu pretenții accesorii sau compensarea valorii obiectului pierdut sau pierit, precum și cereri de renunțare totală sau parțială la acțiune, recunoaștere totală sau parțială a pretențiilor sau demersuri de conciliere, inclusiv cu ajutorul mediatorului. Formularea cererilor de recuzare la etapa dezbaterilor judiciare este posibilă doar din motive pe care participantul la proces nu le-a cunoscut și nici nu putea să le cunoască în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

30. Art. 186[1] alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă

(1) Cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

(2) Excepția de tardivitate și, după caz, repunerea în termen se soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanților citați legal nu împiedică examinarea cererilor.

(3) Dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

(4) Instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin. (3), este în drept: a) să respingă recursul şi să menţină încheierea;

b) să admită recursul şi să caseze integral încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

31. Art. 203 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Cererile şi demersurile participanţilor la proces în problema judecării cauzei se soluţionează prin încheiere judecătorească. La începutul ședinței de judecată, instanța verifică posibilitatea examinării cauzei în lipsa participantului/participanților citați legal.

32. Art. 424 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

33. Art. 425 din Codul de procedură civilă

Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

34. Art. 426 din Codul de procedură civilă

(2) Recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă.

(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

35. Art. 427 din Codul de procedură civilă

Instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:

a) să respingă recursul şi să menţină încheierea;

b) să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată;

c) să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionînd prin decizie problema respectivă.

Motivarea instanței de recurs

36. Analizând argumentele invocate în recurs și examinând materialele dosarului, Colegiul judiciar va admite cererea de recurs înaintată de Fistican Vera, prin intermediul avocatului Cojocaru Dorin, împotriva încheierii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 7 aprilie 2025,

va casa încheierea respectivă, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată. Argumentele și rațiunile acestei soluții vor fi expuse în continuare.

37. Colegiul judiciar constată că *inițial* a fost depusă cerere de chemare în judecată, având ca obiect revocarea contractului de donație și dispunerea rectificării informației din Registrul bunurilor imobile. Prin încheierea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 13 iulie 2023, a fost admisă cererea privind ridicarea excepției de tardivitate înaintată de pârâta Fistican Anastasia și a fost respinsă cererea de chemare în judecată ca tardivă, însă această încheiere a fost contestată cu recurs și a fost casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2023.

38. Ulterior, avocatul Cojocaru Dorin, acționând în interesele reclamantului Fistican Vera, a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a completat obiectul acțiunii cu o nouă pretenție și anume – declararea nulității contractului de donație. Din conținutul cererii, Colegiul judiciar nu poate să determine cert dacă pretenția respectivă este una de completare a obiectului acțiunii sau aceasta urmărește să substituie pretenția inițială.

39. Așa sau altfel, Colegiul judiciar constată că din procesul-verbal al ședinței de judecată din 23 septembrie 2024 (f. d. 174–175) rezultă că instanța de fond a dispus anexarea la materialele cauzei a cererii de concretizare, a acordat reprezentantului reclamantului termen pentru achitarea taxei de stat și a acordat reprezentantului pârâtului termen pentru a-și expune poziția asupra cererii de concretizare, fiind anunțată întrerupere până pe 16 octombrie 2024, ora 15:00. Aceste acțiuni neclare ale instanței de fond nu pot fi încadrate în contextul prevederilor legale de la art. 185 Cod de procedură civilă (a se vedea pct. 29 al deciziei), în sensul soluționării primirii cererii de modificare a cererii de chemare în judecată, din moment ce instanța nu a soluționat protocolar nici acceptarea în procedură a cererii de modificare a acțiunii, nici lăsarea acesteia fără curs pentru achitarea taxei de stat și nici o altă soluție care ar fi putut să determine care este soluția instanței în raport cu respectiva cerere numită ”Concretizarea acțiunii”.

40. Instanța de recurs constată că în aceeași zi avocatul Cojocaru Dorin a prezentat confirmarea achitării taxei de stat (f. d. 177–179), însă nici ulterior acestei acțiuni procesuale nu a urmat o soluție a instanței de fond asupra *primirii cererii de modificare a acțiunii (concretizare),* aceasta fiind doar anexată la materialele cauzei. A urmat soluționarea cererii prin care a fost ridicată excepția de tardivitate în privința cererii de concretizare.

41. În consecință, Colegiul judiciar constată că instanța de fond a soluționat pripit cererea de ridicare a excepției de tardivitate, fără a examina și soluționa prin încheiere, așa cum prevăd normele de la art. 203, 269-270 Cod de procedură civilă, solicitarea de modificare (concretizare) a acțiunii. Astfel, fără a fi primită pe rolul instanței cererea de modificare a acțiunii din 23 septembrie 2024, instanța de judecată a soluționat excepția de tardivitate ridicată de pârâtă în raport cu această cerere de concretizare. Acest aspect, nu doar a afectat consecutivitatea procesuală a acțiunilor instanței de judecată de fond, dar a creat o confuzie referitoare la ***obiectul cauzei civile*** aflate pe rolul instanței de judecată.
42. Aparent, instanța de fond a tratat cererea de concretizare a acțiunii ca pe una care ar substitui ***obiectul și temeiul*** acțiunii inițiale, dar fără a clarifica acest aspect în conținutul încheierii contestate cu recurs.
43. Inadmisibilitatea acestor abordări superficiale afectează esențial legalitatea încheierii contestate și face imposibilă soluționarea problemei de instanța de recurs, fiind necesară restituirea problemei pentru rejudecare în instanța de fond, *după elucidarea în prealabil a chestiunii referitoare la primirea în procedură a cererii de modificare a acțiunii (numită de concretizare),* ținându-se seamă de prevederile de la art. 60 alin. (2) – (4) Cod de procedură civilă.
44. În această ordine de idei, Colegiul judiciar concluzionează că, fără a soluționa prin încheiere primirea spre examinare a cererii de concretizare, instanța de fond a emis un act de dispoziție judecătoresc asupra unei pretenții pe care nu o avea pe rol. Ca urmare, Colegiul judiciar constată că încheierea contestată este afectată de aplicarea necorespunzătoare a normelor procedurale privind soluționarea cererilor înaintate de părți în cadrul examinării cauzei, motiv pentru care se impune admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 7 aprilie 2025 și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, în același complet de judecată, în temeiul art. 186[1] alin. (4) lit. b) din Codul de procedură civilă.
45. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), 186[1] alin. (4) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e :

Se admite cererea de recurs depusă de Fistican Vera, prin intermediul avocatului Cojocaru Dorin, împotriva încheierii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 7 aprilie 2025.

Se casează încheierea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 7 aprilie 2025, prin care s-a admis cererea privind excepția de tardivitate ridicată de reprezentantul pârâtei Fistican Anastasia, avocat Daniela Heghea și s-a respins ca tardivă acțiunea depusă de Fistican Vera către Fistican Anastasia, intervenient accesoriu notarul Țopa Inga, privind declararea nulității contractului de donație a imobilului cu abitație și uz viager din 28 septembrie 2018.

Cauza civilă se remite spre rejudecare în instanța de fond, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele de complet, Judecătorul Serghei Dimitriu

Judecătorii Eleonora Badan – Melnic

Violeta Gîrleanu